

UŽ KREMLIAUS SIENŲ BREŽNEVAS VYRAUJA TARPUSAVIO KOVOJE

Rašydami apie Lenino sukaktį, pastebėjome, kad 2/3 jo pirmosios liaudies komisaro tarybos narių mirė nenatūralia mirtimi. Už tatkai tos sukakties išvakarėse buvo paskelbta, kad susirgo net 5 dabartiniai Kremliaus šulai, kilo abejonių dėl jų ligų natūralumo. Ministeris pirmininkas Kosyginas susirgo gripu, prezidentas Podgorny karščioavo, partijos vyr. ideologas Suslovas buvo persišaldęs, profesinių sąjungų vadas Šelepinas turėjo tulžies uždegimą, o ministro pirm. Poljanskio liga smulkiau net nebuvo apibūdinta.

Tas ligas komentodamas TIME pastebėjo, kad tie susirgimai esą "mediciniškai įmanomi, tačiau statistiniai nepatikėtini". NEWSWEEK tačiau samprotavo, kad jei Brežnevas yra pakankamai pajėgus įsakyti kam nors susirgti, jis ga-

VYTAUTAS MĖŠKAUSKAS

lėtų ir atleisti iš vietos.

Argumentų netrūksta nė vienai pusei, tačiau, aplamai imant, visi kremlinistai sutinka, kad Kremluje vyksta smarkoka kova už viešpatavimo monopolį. TIME cituoja Rytų žinovą Leopoldą Labedzą: "Kai šunes piaunasi po paklode, mes galime manyti, kad po ja kažkas juda. Mes tačiau negalime žinoti, kuris šuo nugali".

Tai turbūt teisinga, tačiau iš kontūrų galime spėti, kad laimintis šuo kol kas yra pats Brežnevas. Taip pat atrodo, kad dabartinė kova pa-
aštrėjo nuo pereinamųjų metų sausio 22 d.

Tą dieną pionieryų leitenantas Iljin, 21 metų, be leidimo pasišalino iš savo dalinio, nuvažiojo į Maskvą, kur pasiskolino savo švogerio policijos kapitono uniformą. Su ja jis prasiskverbė per Borovicki vartus į Kremlį, kur turėjo įvykti priėmimas kosmonautams. Kai pro vartus pradėjo važiuoti garbės svečių automobilių vilkstinė, Iljinas paleido penkis revolverio šūvius į antrą limuziną, kuriame pagal protokolą turėjo sėdėti partijos viršūnės. Iš tikrųjų tai nebuvo partijos viršūnių automobilis, kuris saugumo sumetimais gavo kitą vietą, bet kosmonautų. Iljinas kosmonautą Beregevojį palaikė Brežnevu. Jis iš tikro kiek panašus į partijos bosą ir turi labai panašius tankius antakius.

Po pasikėsimo, per kurį Beregevoji ir vienas sargybinis motociklistas buvo sužeistas, pasikėsintojo pavardė nebuvo paskelbta, taip pat nebuvo girdėti apie masinių suėmimų bangą. Tačiau per 1969 metus Sovietijoje mirė apie 100 aukštų karininkų, jų tarpe krašto apsaugos viceministeris, kariuomenės štabo viršininkas,

priešlėktuvinės apsaugos štabo viršininkas, vienos karo apygardos vadas ir keiti aukšti kariuomenės politiniai vadovai. Ir tai buvo "mediciniškai įmanoma, bet statistiniai nepatikėtina".

Tik šių metų kovo mėn. 21 d. buvo oficialiai pranešta, kad Iljinas patalpintas į "specialios paskirties ligoninę". Kaip tik po to prasidėjo ligų atplūdis. Podgorny dėl ligos atidėjo vizitą į Japoniją ir Tolimųjų Rytų Armijai. Šelepinas, į kurį savo laiku buvo žiūrima, kaip į būsimą Sovietijos vadovą, bet kurio žvaigždė pradėjo leistis po Izraelio-arabų šešių dienų karo, dar pergyveno savo tulžies uždegimą, tačiau neteko vieno svarbaus šalutinio posto. Profesinių Sąjungų pirmininkas paprastai yra skiriamas Aukščiausios Tarybos rinkimų, kurie įvyks birželio 14 d., komisijos pirmininku. Nuo jo priklauso kandidatų išstatymas ir išrinkimas. Šelepinas į tą postą nebuvo paskirtas. Pirmininku paskirtas fabrikas 'Raudonasis proletaras' pirmūnas Jermilov, bet visus reikalus tvarkys komisijos sekretorius Ivan Kapitonov, kuris dirbo boso Brežnevo CK sekretariate.

Pats Brežnevas pastaruoju laiku demonstratyviai fotografavosi su aukštais kariais ir be jo kitų Kremliaus 'šiškių' draugystės stebėjo manevrus 'Dauguva' Baltgudijoje. Brežnevas paskelbė ir aštrią ūkininkų vadovų kritiką, pareigą kuri priklauso stipriausiam

Po Chruščiovo nuvertimo Kosyginas ir Brežnevas atrodė lygūs Kremliaus valdžios dalininkai, kuriam grėsė palyginti jaunas Šelepinas. To žvaigždėi pradėjus po 1967 m. leistis, Brežnevas pradėjo pirmauti.

(Nukelta į 2 psl.)

Vokietijoje gyvenantis skulptorius Stasys Motuzas atsiuntė Dirvai savo paskutinios medžio skulptūros, skirtos Lietuvos pavergimui priminti nuotrauką. Jis rašo, kad su šia skulptūra noris visiems priminti tą liūdną 1940 metų dieną, kai bolševikai pavergė Lietuvą ir mūsų broliai ir sesės priversti nešti sunkią vergiją.

SOVIETAMS PRIMINĖ LIETUVOS PAVERGIMĄ

Tarpparlamentinės Sąjungos 58-ji, šių metų pavasario sesija, įvyko Monako, Monte Carlo, kovo 30 - balandžio 5 d. Šalia gausių JAV ir Sovietų Sąjungos delegacijų, dalyvavo visos eilės valstybių delegacijos: Čekoslovakijos, Bulgarijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Rumunijos, Suomijos, vak. Europos kraštų, dar ir Mongolijos ir kt. JAV delegacijai vadovavo sen. J. Sparkman. Sovietų delegacijai vadovavo I.V. Spiridonov.

Kaip jau buvo skelbta, Vlikas prašė savo atstovą Vak. Vokietijoje V.K. Banaitį, nuvykti į Monte Carlo ir stebėti sesijos eigą, užmegsti ryšius su delegacijomis,

paskleisti Eltos medžiagą ir kt.

Vliko atstovas konferencijoje matėsi su JAV delegacijos pirmininku sen. Sparkman. Lietuvos reikalu Banaičiui išsamiu teko kalbėtis su JAV delegacijos nariu, Atst. Rūmų nariu E. J. Derwinski. Šiam prašant, buvo įteiktas Lietuvos kunigų memorandumas, kuris buvo padalintas ir kitiems parlamentarams, ypač australams ir kanadiečiams. Banaitis kalbėjosi ir su kitais JAV delegacijos nariais, senatoriais Dodd ir Jordan.

Pasitarus su amerikiečiais, jie iškėlė sovietų okupacijos Baltijos valstybės klausimą balandžio 3 d., "nesavarankiškų kraštų ir etninių klausimų" posėdyje. Kongresmanas Derwinski, paprašęs žodžio, perskaitė atitinkamą komentarą (jo santrumpa skelbiama žemiau).

Lietuvio rūpesčiu, Konferencijos delegatams, be kunigų rašto, dar buvo padalinta Eltos biuletenio, vokiečių kalba (Elta - Presdienst) laida. Kunigų memorandumas įteiktas ir prancūzų spaudos agentūros (Agence France Presse) atstovui -- šis santrauką perdavė centrui Paryžiuje.

Sesijoje Monake dalyvavo 282 įvairių kraštų parlamentarai, be to, dar per 100 parlamentų sekretorių ir kt. Tarpparlamentinė Sąjunga (IPU) buvo įsteigta 1889

LIETUVIAI, PRTESTUOKIM!

UNESCO (Jungt. Tautų specialus padalinys -- organizacija, turinti tikslą skatinti tarptautinę bendradarbiavimą švietimo, mokslo ir kultūros srityse ir kurios centras yra Paryžiuje), šiuos, 1970 metus, yra paskelbusi... Lenino metais, tariamai už šio "nuopelnus". Eltos gautomis žiniomis, tarptautinis, Lenino "garbei" simpoziumas balandžio mėn. 19-26 d.d. rengiamas Suomijoje, Tampere mieste. Jo tema: "Leninas ir mokslo, kultūros ir švietimo pažanga".

Vlikas, ryšius su šiuo ir kitais galimais Lenino minėjimais, ruošia protesto pareiškimą. Būtų gerai, kad protesto raštus pasiųstų ir kitos mūsų organizacijos.

Protestai siųstini adresu: UNESCO, Place de Fontenay, Paris 7, France.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas New York'e taip pat ruošia atitinkamą protestą. (ELTA)

m. ir kiekvienais metais, įvairiose pasaulio dalyse, ji renkami po du kartus. Kitas Sąjungos suvažiavimas įvyks šių metų spalio mėn., Hagėje. Sesijose vyrauja daugiau Afrikos ar Azijos interesai.

Sesijų metu netrūksta ir vaidų, ypač iš sovietų pusės. Dabar įvykusioje sesijoje sovietų delegatai grubiai puolė amerikiečius, ypač neigė Vietnamo karo klausimais. Dauguma Vakarų parlamentarų sovietų atžvilgiu nusistatę gana skeptiškai.

Kolonializmo ir naujojo kolonializmo klausimas buvo iškeltas Atst. Rūmų nario E.J. Derwinski ir sen. L.B. Jordan pareiškimu -- komentare. Abu JAV parlamentarai pažymėjo, kad jei rezoliucijoje dėl kolonializmo kalbama apie priemones okupuotųjų tautų laisvei bei nepriklausomybei patikrinti, tai šis klausimas liečia ir sovietų okupaciją Čekoslovakijoje ir netiesiai, Sovietų Sąjungos įvykdytą, Baltijos valstybių užėmimą. Toliau pabrėžta, kad kalbant apie tautų tarpe vykdomą diskriminacijos vyksmą, deja, nebuvo nurodyta į Sovietų Sąjungoje esamą religinę ir tautinę diskriminaciją. Amerikiečiai teigia, kad "TSRS ne rusų tautas yra palietę politinis persekiojimas bei diskriminacija ir visiems yra žinoma oficiali Sovietų valstybės prieš religiją nukreipta politika". Vis dėl to, JAV delegacija, šių trūkumų nepaisant, pasisakė palaikanti sesijoje pasiūlytą rezoliuciją. (ELTA)

IŠ VISO PASAULIO

• MASKVOJE nuo širdies smūgio mirė stačiatikių bažnyčios patriarchas Aleksis, 93 metų amžiaus. Sovietijoje jis vadovavo stačiatikių bažnyčiai 25 metus ir varžėsi dėl viso pasaulio stačiatikių valdžios su patriarchu Athenagoras, kuris, kaip sutapimas, šiuo metu guli Vienos ligoninėje.

• LIBIJOJE lankantis JAV valstybės pusekretoriui Joseph Sisco, buvo sumobilizuoti policijos būriai amerikiečių pasiuntinybės apsaugai, prie kurios studentai surengė protesto mitingą. Sisco Libane pasiliko tik 90 minučių.

• ŠVEICARAI birželio 7 referendumu pasisakys ar nori ištremiti 300,000 užsieniečių darbininkų, kurie dabar yra įsikūrę Šveicarijoje. Įstatymo projektas numato, kad Šveicarijoje svetimšalių negalės būti daugiau 10% visų Šveicarijos gyventojų. Šiandien ten gyvena apie milijonas svetimšalių, kas sudaro 18% visų gyventojų.

• VIENOJE amerikiečių-sovietų derybos dėl apribojimo atominių raketų vyks didžiausioje paslaptyste. Yra tik žinoma, kad amerikiečiai turi kelerą planų ginklavimosi apribojimui tarp dviejų didžiųjų. Vienas jų yra "užšaldyti" tam tikrą skaičių raketų ir jų bazes. Turimomis žiniomis šiuo metu sovietai turi 1200 tarpkontinentinių raketų, o amerikiečiai 1054.

• ANGLIJA, norėdama sumažinti tabako importą, į rinką išleido sintetinio tabako cigaretes, gaminamas iš popierio, kurios turi skonį, spalvą ir kvapą tikro tabako. Jos vadinamos "cigsantab".

• SOVIETŲ kompartija gegužės 1 proga paskelbė 57 šūkius, kurie parodo sovietų politikos liniją. Didžiuma jų yra tie patys kaip ir praėjusiais metais. Dauguma jų socialinio ir ekonominio pobūdžio. Gi kas liečia užsienio politiką, tai šūkiuose reikalaujama visiško amerikiečių atsitraukimo iš Vietnamo, arba žydų atsitraukimo iš užimtų teritorijų. Joks šūkis nemini komunistinės Kinijos, bet kariuomenė kviečiama "budėti ir atmušti bet kokį agresorių". Šiais metais nebėra šūkių kviečiančių kovoti prieš Vakarų Vokietijos atominių apginklavimą.

Lietuvos Genocido parodos rengėjai šupažindina spaudos atstovus su parodos paruošiamaisiais darbais. Sėdi iš kairės: V. Šimkus, J. Jasaitis, dr. L. Kriaučiūnas, vadovaujantis parodos pristatymui, R. Stanilūnas, Z. Kolba, J. Vaidelis. Stovi: L. Prapuolenis, J. Jurevičius, A. Pužauskas, V. Kasniūnas, J. Janušaitis ir J. Gaidelis.

PO PIETŲ KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPAUDA

Studijų Dienose, apie kurias kalbėjau paskutinėse dviejose apžvalgėse, buvo kiek panagrinėti ir Australijos lietuvių periodinės spaudos reikalai. Jos negalavimų diagnozės nustatinėjo keturi, kaip čia tvirtinama, šios rūšies specialistai: "Mūsų Pastogės" redaktorius rašytojas V. Kazokas. "Tėviškės Aidų" redaktorius kun. P. Vaseris, A. Garolis, ir šių eilučių autorius. Jų receptuose buvo įrašyta: 1. Kokia bendruomenė, tokia ir spauda; 2. Vienas laikraštis turi rūpintis bendruomeniniais, kitas religiniais klausimais ir abiejų reikia; 3. Visuomenė neturi kišti nosies į laikraščių redagavimą, ir, pagaliau, 4. Dabartinę spaudą galima suaktualinti ir prie esamų tremties sąlygų.

Australijoje, prigludusioje apie 10.000 lietuvių, pastoviai išeina du laikraščiai: "Mūsų Pastogė" (leidžia ALB Krašto Valdyba) ir "Tėviškės Aidai" (leidžia Australijos Lietuvių Katalikų Federacija). Abiejų laikraščių tiražas (neoficialus) bendrai paėmus siekia 3.500 egzempliorių (2.200 ir 1.300). Tariant, kad 3-4 asmenys sudaro vieną šeimą, išvedama, jog Australijoje yra apie 3.000 šeimų. Tokiu būdu 73% šeimų skaito "Mūsų Pastogę" ir 43% -- "Tėviškės Aidas". Šie daviniai neturėtų būti nukrypti nuo faktiškosios tikrovės: daugelyje šeimų galima užtikti abu lietuviškus laikraščius.

Tuo tarpu, kai "Tėviškės Aidai" paliekami sentimentalioji neliečiamybė, "Mūsų Pastogės" atžvilgiu yra išsigalėjusi savotiška "nuosavybės teorija": bendruomenės laikraštis yra mano, kaip bendruomenės nario, nuosavybė ir dėl to jis turi man patikėti; jis turi mane girti, bet negali mane peikti! O kadangi gyvenime ir geriausias laikraštis nepajėgia visiems skaitytojams tuo pačiu laiku įtikti, tai vargšas bendruomeninis Australijos lietuvių laikraštis nuolatos gauna pylos iš draugų ir priešų iš kairės ir dešinės, iš viršaus ir apačios. Redaktorius pliekiamas ne tik už tai, ką parašė bet ir dėl to, ko neparašė, o turėjo parašyti.

Ir abu Australijos lietuvių savaitraščiai gyvena kaip dvi katės vienam maiše: nuolatos purkštauja, aštriais nagais viena kitą apdrasko. Tas apsidraskymas buvo ypač ryškus prieš Studijų Dienas, "Tėviškės Aidams" užėmus aiškią puolimų poziciją. Atrodė, kad ruošiamas dirva gerokai išpliekti redaktorių Kazoką spaudos reikalus diskutuojant. Ir Kazokas per tas diskusijas buvo paplaktas, bet vistiek ne taip jau žiauriai. Barė jį dėl Rapolo ir Dzidoriukės feljetonų (juoktis Australijoje yra uždrausta; "Mūsų Pastogės" leidėjai, bet ne redaktoriai, Rapolą ir jo feljetonus iš laikraščio išspyrė), barė dėl atskirų rašinių netalpinimo, dėl neleidimo "skriaudų atitaistyti", dėl atskirų veikėjų nesutapdinimo su visa bendruomene ir t.t. Iš kitos pusės čia pagana smarkiai buvo užkliudytas ir "Tėviškės Aidų" redaktorius kun. P. Vaseris. Jam reikėjo nuryti priekaištus, kad "Tėviškės Aidai" sąmoningai kenkia bendruomenei (ragina nemokėti solidarumo mokesčio, bendruomeninius namus vadina "balto arklio karčiama" ir pan.).

Iš šių įsisiūbavimų nesunku suprasti, kad spaudos reikalai, apžvelgti Studijų Dienų referatuose, būdingus aspektus igavo per diskusijas. Jose greitai išnyko konstruktyviniai momentai, užleisdami vietą ne tik bendro pobūdžio priekaištams, bet ir asmeniškims nuosprendžiams, kad tas ar anas laikraštis "man nepatinka", kad "aš jo daugiau neskaitysiu". Jeigu redaktoriams, vis dėlto, pavyks padaryti šioji toki susumavimą bei atsijojimą, jie galės spaudos reikalų aptarimuose rasti ir vieną kitą praktikai tinkančią formulę. Kiekvienu atveju, nelauktina kokių nors radikalių pasikeitimų Australijos lietuvių periodinėje spaudoje bent tol, kol neįsivys "nuosavybės teorija" ir nepasikeis surambėjusios pažiūros.

* AUSTRALIŠKOS AKTUALIJOS bėgamuoju momentu sukasi apie dvi problemas: kultūriniai mainai tarp atskirų kolonijų ir su užjūrio broliais; bendradarbiavimo klausimas. "Tėviškės Aidai" griežtai pasisako prieš bendradarbiavimą, išskyrus asmeninį, o "Mūsų Pastogės" bendradarbiai aiškiai linkę į platesnį bendradarbiavimą ir bando ieškoti būdų, kurie duotų praktiškos naudos. Atrodo, kad labiausiai prisigimintys siūsti daugiau jaunimo aplankyti Lietuvą ir ten esančius gimnaisčius. Daugeli atgrasina tik tas faktas, kad niekam neleidžiama kelti kojos iš Vilniaus. Net į Trakus reikia specialių leidimų.

* JAUNIMO STOVYKLOS REIKALUS pakartotinai liečia "Tėviškės Aidai" ir ši kartą daro atsargias sugestijas, kad gal dabar jaunimo stovyklos įrengimo rūpesčiais imtų dalintis abi valdybos (ALB Krašto Valdyba ir Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba). Kaip žinoma, stovyklos klausimus savo laiku svarstė ASK Federacijos suvažiavimas Adelaidėje, bet tada nieko konkrečiau nebuvo nutarta ir tik vėliau rezoliucijose paskelbta, kad tas klausimas turės būti studijuojamas. Spėjama, kad tarp abiejų valdybų vykdomi nuomonių pasikeitimai.

* MELBOURNO MENININKAI, atrodo, ypatingu užsidegimu ruošiasi statyti Faustą. Kaip spauda in-

BUBULIS IR DUNDULIS ATVYKSTA Į BOSTONĄ

Velionio Ant. Rūko linksmas 3-jų veiksmų nutikimas, autoriaus pavadinamas Bubuliu ir Dunduliu, bus vaidinamas š. m. gegužės 3 d. 3 val. po pietų Thomas Parko Aukšt. mokyklos auditorijoje, So. Bostone. Chicagos Lietuviai Scenos Darbuotojai, kurie tą veiklą scenoje pastatė, po vaidinimo grįžta namo, tad spektaklis bus pradedamas punktualiai.

Ant. Rūko Bubulis ir Dundulis, eilėmis parašyta smagi pjesė iš lietuviško kaimo buitės, savo idėja atskamba Vaidintojų Rimus ir Nerimus. Tai dviejų kaimynų kivičas dėl bičių, išliepsnojusių iki susipykimo, bet baigiamas susitaikymu, linksma ir laiminga veikalo atomazga.

Bubulio ir Dundulio statymu scenoje pasiropino Chicagos Lietuviai Scenos Darbuotojai, kurių ilgametė pirmininkė yra buv. operos solistė S. Adomaitienė. Veikalo režisierius -- akt. Algimantas Dikinis, dailininkas -- Jurgis Daugvila, kostiumų eskizus darė -- dail. Bronė Jameikienė. Scenos tech-

UŽ KREMLIAUS SIENŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jo asmeniškumas patikėtiniš Andropov yra saugumo viršininkas. Brežnevui labai artimi yra dar Maskvos partijos organizacijos šefas Grišin, Kazachstano partinių organizacijų viršininkas Kunajevs, Baltgudijos partijos vadas Mašerovas ir Ukrainos ministras pirmininkas Ščerbicki.

Aplamai imant, Brežnevas laikomas griežtesnės linijos šalininku, o Kosyginas, Šelepinas ir kiti tikrai ar tariamai susirgę skaitomi Kremliu "balandžiais". Tačiau anot DER SPIEGEL Brežnevas noris laikytis paties Lenino patarimo: "Du žingsniai pirmyn, vienas atgal". Šelepinas jau pasirodė viešumoje, tačiau labai išbalęs.

formuojama, Gounod Faustas būsiąs "suhumoristintas" ir Melbourne lietuviškai scenai jį pritaikysianti A. Karazijienė. Režisūrą į savo rankas pasiėmė solistas Paulius Rūtenis. Arijų paruošimas ir muzikinė dalis planistės D. Levickienės rankose. Chordinė dalis ant Dainos Sambūrio pečių, o baletas (su valsais ir Valpurgijos naktimi) pavestas išrašyti šokių šokėjai Julijai Klupšienei. Galimas daiktas, kad tai bus staigmena ateinančioms Meno Dienoms, kurios įvyks Melbourne šių metų pabaigoje.

nika ir administraciniais reikalais rūpinasi Česlovas Rukuiža.

Bubulis ir Dundulis su pasisekimu buvo vaidinamas Chicagoj, jo išvyka buvo surengta į Clevelandą ir Detroitą, gegužės 2 d. vakare veikalas bus vaidinamas New Yorke, o, kaip minėta, gegužės 3 d. 3 val. po pietų So. Bostone.

Ant. Rūko linksmanutikimą vaidina šie Chicagos lietuviai scenos darbuotojai: Jonas Kelečius -- Bubulį, Stasė Kielaitė-Kelečienė -- Rožę, Laima Petravičiūtė -- Radastą, Bubulio dukterį, Leonas Barauskas -- Dundulį, Arvydas Dikinis -- Dobilą, jo sūnų, Juozas Valentinas -- viengungį Girdžių, Algimantas Dikinis -- viengungį Šalteksnį, Julius Balutis -- piršlį Tarulį, Elena Petrokaitė -- Rukuižienę -- našlę Agulę. Kaip matom, vaidintojų tarpe matomi ir mums gerai pažįstamų aktorių vardai.

Ant. Rūko Bublio ir Dundulio atkvietai iš Chicagos į Bostoną nėra pigus dalykas. To išpareigojimo ėmėsi Kult. Subatvakarių rengėjai, tikėdamiesi, kad Bostono ir jo plačių apylinkių lietuviai savo vaidinimo yra pasiilgę, kad jie rengėjų pastangas parems, gegužės 3 d. atvykdamieji So. Bostoną susitikti su Chicagos Bubuliu ir Dunduliu.

Bilietai į vaidinimą bus galima įsigyti gegužės 3 d. nuo 2 val. po pietų Thomas parko Aukšt. mokyklos salėje. Rengėjai maloniai prašo į vaidinimą nesivėlinėti. Iš anksto bilietai gaunami Keleivio redakcijoje, 636 E. Broadway, ir Vyt. Stelmoko draudimo įstaigoje, 389 W. Broadway, So. Bostone, Mass.

M A L E

MACHINISTS

EXPERIENCED PREFERRED ON MILLS & LATHES

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work. 50 hour work week. Fringe benefits.

WEBCO MACHINE PRODUCTS
10001 MEECH AVE.
CLEVELAND, OHIO

(29-35)

laiškai Dirvai

RUDĄJĮ MALŪNININKĄ IŠSKIRIANT

Retai tenka skaityti tokiu sąmojumi ir giedria nuotaika pilkają kasdienybę vaizduojančių straipsnių, koks yra A. Žiedo pasakojimas apie Pinčiuko apsėstąjį Rudąjį malūnininką (Dirva 29 nr.). O juk jame gvildinama šiandien itin karšta tema -- JAV LB Centro Valdybos darbo metodai!

Tik, man atrodo, A. Žiedas sumenkina savo vedamąją mintį, statydamas klausimą: "Ar nevertėtų pergaltoti ir reviduoti išeivijos tarpasaulėžiūrinis ir

tarpgrupinius santykius, pagrindžiant juos džentelmeniškumu, garbingumu ir tarpusavio pasitikėjimu, pašalinant pragaro sieros dūmus". Manau, kad toks revidavimas kiekvienam tauriam lietuviui be klaušimo yra priimtinas ir laukiamas. Bet ar nesiryžtų A. Žiedas tokiu pat lakumu parašyti daugiau, ir būtent, kokiais būdais ir priemonėmis tą visa pasiekti, ir netik išeivijoje, o ir visur kitur, norint Pinčiuko globos išvengti?

M. Valukėnas

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščių įteikti data: 1970 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 300 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIŲ TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

TAUTOS ATSPARUMAS

Yra žmonių, kurie norėtų gyventi kaip Dievo užantys: visa ko turėti, nieku nesirūpinti, dėl nieko nevargti, nesisieloti. Jie norėtų, kad ir tautos ar valstybės gyvenimas plauktų savaime, be didelio darbo, be pasišventimo, be nervų įtempimo. Visokie sumanymai, projektai, reformos, sielojimasis dėl pažangos ir kūrybos, nekalbant jau apie kovą dėl teisės gyventi ar atstatyti tai, kas kitų pamiršta drumsčia jų nuotaką. Kai kiti juos žodžiu ar darbu užkliudo, jie būna nepatenkinti ir dėl to supyksta.

Taip pat netrūksta ir tokių tautiečių, kurie nors ir nuoširdūs ir lyg rodo prisirišimą prie lietuviškos veiklos, bet vis vien kažkaip skeptiškai žiūri į visus darbus, kurie didesni už juos entuziastų yra dirbami ar projektuojami. Atrodo, kad tokiems stinga ryžto ir atsparumo.

Daug kas mums, lietuviams, prikiša, girdi, lietuvių nori karo. Bet visa tai netiesa. Yra ir kitų priemonių pamintai teisei ir pavergtai laisvei atstatyti ir yra sąlygų, kurios ne nuo vien mūsų pareina ir kuriose įvyktų nepermatomi politiniai pakeitimai. Sekdami Sovietų Rusijos politinį, ekonominį gyvenimą ir jos pavergtų tautų būklį, pirmiausiai esame tikri, kad Kremliaus despotams nepavyks iš lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir kitų pavergtų tautų žmonių padaryti medžiagą komunistinei idėjai ugdyti ir galutinai įsitvirtinti okupuotose kraštuose. Sovietai visokiomis priemonėmis smaugia pavergtų tautų tautinį, kultūrinį gyvenimą, tačiau tautinės gyvybės instinkto pavergejams nepavyks numarinti. Tas instinktas iškels juos ne nugalimais galiūnais. Juk istorija aiškiai byloja, kad tautoje didėjant spaudimui, didėja ir atsparumas. Pavyzdžiui, vokiečiai, austrai išstius šimtmečius laikė savo rankose daugybę slavų, bet vis vien jų nesunaikino.

Kita vertus, pasaulio istorija ne nuo mūsų priklauso. Esame liudininkais didžiulių įvykių, kurių pasekas sunku pramatyti. Visuotinė taika kol kas tebėra nepasiekiamas idealas. Vadinausi, negalima numatyti, kada sukeltos audros Afrikoje ar kitur galėtų atsiliepti kur nors Baltijoje. Vienok žinom, kad Europos istorija yra pil-

na visokių sukrėtimų. Nuo jų nesaugi ir jos ateitis.

Pasaulio tautų gyvenimo verpete tas visvien išnėrs į paviršių ir turės saugesnes kūrybos sąlygas, kas turės daugiau gerų privačių, kas bus labiau pasirengęs visokiems netikėtumams, kas bus stipresnis netik fizine ir ginklo jėga, bet ir dvasios savybėmis.

Graikai, atgavę nepriklausomybę, šimtą metų kovojo dėl visų savo žemių laisvės, prancūzai 50 metų neišsivadėjo Elzaso ir Lotaringijos, danai ir be karo po pusės šimto su viršum metų susigrąžino iš galingo kaimyno Vokietijos kadaise jiems paveržtą Šlezvigo ir Holšteino dalį. Kas žino, kiek laiko teks mums kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo. Metų skaičiaus mes patys negalim nustatyti. Tačiau kiek tebutų tų metų, mūsų pas tangos dėlto tegali turėti tik vieną kryptį: kas kart augdamos vis į Lietuvos išlaisvinimą.

Nūdien visas kultūringas pasaulis jau gana gerai žino Lietuvos okupavimą ir lietuvių tautos nepalaužiamą valią dėl tautos laisvės atgavimo.

J. Miškinis

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (ALIAS) Los Angeles skyriaus pirm. inž. V. Vidugiris (kairėje) kalbasi su ALIAS Centro Valdybos pirmininku dr. inž. S.J. Matu artėjančio sąjungos suvažiavimo reikalui. Suvažiavimas įvyks gegužės 30 ir 31 d. Toronte, Kanadoje.

GARSĖJANTI SMUIKININKĖ
BRIGITA PUMPOLYTĖ-MITTEN

Philadelphijos lietuvių kolonijoje, jaunai karčiai baigiant aukštuosius mokslus, šiais metais iškyla naujas talentas, tai jau vietos lietuviams pa-

Smuikininkė Brigita Pumpolytė-Mitten. V. Gruzdzio nuotrauka

žįstama talentingoji smuiko menininkė Brigita Pumpolytė-Mitten.

Vietos lietuvių tarpe Brigita pradėjo pasirodyti jau ankstyvoje jaunystėje. Dar gimnazijos mokinė vietos lietuvių kultūrinėse programose Brigita savo smuiko išpildymuose parodė talentingų sugebėjimų. Smuiko studijas ji pradėjo būdama 6 metų amžiaus. Tą jos talentą pastebėjusi mamytė savo dukrelei leido reikštis toliau. Gimnazijos suole, mokytojų tarpe, jos talentas buvo aiškiai pastebėtas. Ir baigus gimnaziją visą laiką akademinėse studijose ji turėjo stipendiją. Akademijos lankymo metu Philadelphijos lietuvių visuomenė džiaugėsi naujo talento brenimu ir metai iš metų ją kviesdavo į savo kultūrines programas. Jos programos buvo mielai lankomos, nes visiems buvo įdomu stebėti jos pažangą su viltimis, kad

mes lietuviai turėsime naują smuiko menininkę.

Pagarsėjo jaunoji Brigita, laimėdama pirmą premiją 1959 metais Dirvos suruoštame jaunųjų

talentų konkurse. Rytiniame Amerikos pakraštyje smuikininkė Brigita imta kviesiti smuiko koncertams. Ji smuikavo Philadelphijoje, New Yorke, Bostone, Baltimorėje. Elizabethe ir kitur.

Studijų metu Brigita ne vien mokykla pasitenkino. Ji buvo suorganizavusi savo smuiko kvartetą, su kuriuo ji pasirodydavo vietos amerikiečių kultūrinėse programose. Brigita turėjo, taip gi daug privačių smuiko pamokų. Studijų metu ji dalyvavo visoj eilėj Philadelphijos apylinkės koncertinių orkestrų. Ji priklausė Haddonfield orkestrui (čia buvo koncertmeisteriu), toliau Wilmington, Lancaster, Reading orkestruose. Paskutiniu metu ji groja Philharmonia Orchestra (tai koncertinis orkestras išpildantis programą Academy of Music).

Šiais metais Brigita baigia The Philadelphia Musical Academy. Tai kolegija su pilna 5 metų akademine programa, kur specialioju kursu Brigita turėjo smuiko skyrių. Jaunoji smuikininkė Brigita baigiant akademiją, apvainikuoja konservatorijos užbaigimo rečitaliu, kuris įvyks gegužės 1 d. (penktadienį), 8 v.v. Philadelphia Musical Academy patalpose, 313 So. Broad St. Smuiko rečitalyje Brigita gros: Mozart -- Sonata Nr. 6 K.301; Debussy -- Sonata for violin & piano; Weber -- 4 Pieces for violin & piano; Brahms -- violin concerto.

Smuikininkės Brigitos Pumpolytės-Mitten akademijos užbaigimo rečitalyje laukiama daug

lietuvių ir amerikiečių. Iš labai plataus pasireiškimo savo mielo smuiko darbui, studentė Brigita ne daug turėjo laiko plačiau reikštis lietuvių visuomeniniame gyvenime, bet ji buvo visada aktyvi ir ištikima lietuviškai akademinei organizacijai Korpi Neo-Lithuania. Lietuviškuose pasirodymuose ją dažnai matydavome tautiniam kostiume su Korpi Neo-Lithuania spalvomis.

Reikia tikėtis, kad jaunoji Brigita plačiai pasirodys lietuviškai visuomenei, nepamirš esanti lietuvė ir toliau kaupdama savo jėgas lietuviškos muzikos kultūrai puoselėti.

Linkėtina šviesaus rytojaus.

Vincentas Gruzdis

LOS ANGELES

"LAISVĖS ALĖJOJ"

Los Angeles skautų stovyklavietės komitetas ruošia subatvakari "Laisvės alėjoje". Šis įdomus ir naujom idėjom pagrįstas rengimas įvyks šv. Kazimiero parapijos salėje, gegužės mėn. 9 d. 7:30 val. vak. Mūsų jaunieji, kurių dauguma Lietuvos nėra matę, nusprendė surengti nostalgines "Konrado kavinės" temą, tiems, kurie jau šiek tiek daugiau prisimena gražias ir laisvas dienas jaunystėje, praleistas laisvoje tėvynėje. Bus ir "kuni-gaikščių aludė" tiems, kurie norės grįžti į istorinius mūsų laikus, ne apleidžiami nei tie, kurie jau čia gimė ir augo, jiems -- "akvarijaus diskoteka". Taip kad kiekvienas pagal savo skonį galės pasirinkti stilių, kuris jiems arčiausiai prie širdies.

Lietuviški pietūs ir alus bus duodami veltui. Veiks taip pat ir kavinė, kurioje vyraus visokiausios lietuviškos kepsnys ir skanumynai. Šį kartą svečių aukos liks grynai lietuviškam skautiškam jaunimui, nereikės dalintis su kitais, kurių salėse paskutiniu laiku buvo ruošiami skautiški baliai. Mūsų jaunimo pastangomis ir gausiomis visuomenės aukomis buvo įsigyta stovyklavietė, kuri dar nėra galutinai įrengta, nes amerikiečių ištaigos stato didelius reikalavimus, kad sumažintų visokiausius gaisro ar ligų pavojus.

Kiekvienais metais virš 90 lietuviško jaunimo praleidžia skautiškoje stovykloje, kuri labai primena Panemunės šilą. Nieko nėra gražesnio, kaip mūsų jaunimas, kuris susispietęs po skautiška vėliava puoselėja lietuvišką dainą,

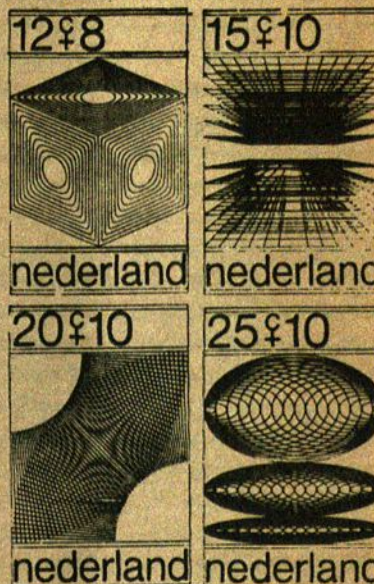
ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Balandžio mėnesį Olandija išleido pasaulio pirmuosius pašto ženklus, suprojektuotus kompiuterio.

Bet nors kompiuteris pirmąją šiame įvykyje, žmogaus ranka irgi randama. Čia dailininkas pirma paruošė eilę pirmųjų struktūrų kurios buvo atiduotos kompiuterių ekspertams. Tada ši informacija buvo atiduota mašinai.

Ir kada kompiuterio piešimo ranka pagavo šią informaciją, atsirado daugybė skirtingų struktūrų.

Šioje pasekoje gimė penki pašto ženklai: 12 centų ženklas -- isometrinė projekcija nuo rutulio į kvadratą; 15 centų -- paralelinės plokštumos kube; 20 centų -- dvi iš dalies padengtos skalės; 25 centų -- pereinamosios fazės koncentriniam apskritime su didėjančiais diametrais; ir 45 centų -- keturios spirales.

Žinoma, šis įvykis vertinamas įvairiai. Vieniems čia randasi filatelinis unikumas, kitiems nauja moderniojo meno šaka, tretiesiems kvailų brėžinių rinkinys. O daugumai -- tik penki paprasti pašto ženklai, vienodai tinkami liežuviui ir laisvams.

tradicijas ir kalbą; sukuriama lietuviškas šeimas ir baigę mokslus, užimdami aukštas vietas amerikoniškose įmonėse su pažindina svetimtaučius su lietuvių tautos tragedija ir suranda draugų mūsų tautai amerikiečių tarpe.

V. Irl.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

— SAVE AT —
**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY
PER ANNUM

Paid and
Compounded
Quarterly

5% REGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT
PER ANNUM

NOW INSURED TO \$20,000.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ CHICAGOJE METINIS SUSIRINKIMAS

1970 m. gegužės 3 dieną (sekmadienį), Balio Pakšto salėje, esančioje 2801 W. 38 St., Chicagoje šaukiamas Lietuvių Tautinių Namų Bendrovės metinis narių susirinkimas. Pradžia 2 v. p.p.

SUSIRINKIMO DIENOTVARKĖ

1. Lietuvių Tautinių Namų valdybos pranešimas, 2. Diskusijos dėl pranešimo, 3. Direktorių rinkimas ir 4. Eina-mieji reikalai.

Susirinkime balsos teisę turi tik LTN nariai, įmokėję bendrovei nemažiau \$100.00. Tačiau susirinkime dalyvauti ir reikšti savo konstruktyvius pasiūlymus kviečiami visi lietuviai, besidomintieji lietuviškosios pastogės Chicagoje organizacija ir veikla.

Pasibaigus susirinkimui (4 val.) toje patalijoje bus Lietuvių Tautinių Namų pietūs, kuriuose taip pat kviečiami dalyvauti visi nariai ir artimieji bei bičiuliai. Pietūs viename asmeniui -- \$7.00. Prašoma iš anksto rezervuoti vietas telefonu PR 6-1349 arba 925-0693.

Pietų metu bus meninė programa, kurią atliks aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė, Balys Pakštas ir jo orkestras.

Iki malonaus pasimatymo susirinkime ir pietuose!

Lietuvių Tautinių Namų Valdyba žada:

a) pastatyti (ar nupirkti) visiems lietuviams Chicagoje ir priemiesčiuose skiriamus namus - pastogę, kurioje visi galėtų tenkinti savo kultūrinius, organizacinius ir socialinius reikalus,

b) suorganizuoti tų namų išlaikymą biznio pagrindu ir į namus įdėti kapitalą ugdyti taip, kad jis ne tik išlaikytų ir plėstų pačius namus, bet juos išbaigus, duotų pelno, lietuviškajam kultūriniam judėjimui finansuoti,

c) kad būtų sudarytos sportuojančiam jauni-

mui bent minimalios sąlygos sportuoti, o taip pat, kad ir neorganizuotoji lietuviška visuomenė rastų sau vietos Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Lietuvių Tautiniai Namai laukia,

kad lietuviškoji visuomenė, suprasdama padėtį ir įvertindama reikalo svarbą, įsijungs į šių nemų narių eilę; kiekvienas įnešdamas lengvai jam pakeliamą įnašą. O sutelktomis pajėgomis tikrai galėsime išgyti lietuvišką pastogę, kuri lietuviškąjį gyvenimą Chicagoje neabejotinai pagyvins ir įpratės tolimesnei atečiai.

Visais LTN reikalais, prašoma kreiptis pas valdybos narius arba į ofisą, adresu: Lithuanian National Hall, Inc. 222 West Adams Street, Suite 949, Chicago, Ill. 60606. Tel. 263-6547.

KOKIUS LTN NORIME TURĖTI?

LTN metiniame narių susirinkime, gegužės 3 d., LTN Valdyba numato patiekti josios norimų turėti namų projektą. Patiekiamasis projektas išakmiai nesurišamas su konkrečia vieta, sklypu. Tai bus daugiau parodytas vaizdas, kuriame galėsime aiškiau suvokti LTN pastogės dydį, galimą išdėstymą ir laukiamą naudojimą. Žodžiu, rengiamu projektu norima atsakyti kiekvienam daugiau ar mažiau suinteresuotam lietuviui, ką mes, LTN, kaip organizacija norime turėti, ką ryžtamės padovanoti Chicago ir jos apylinkių lietuviams, sutelkdami vienokį ar kitoki kapitalą.

LTN projektą maloniai sutiko paruošti mūsų narys, architektas Erdvilas Masiulis. Jis reziduoja Beverly Shores, Indiana. Toji gyvenvietė yra pasipuošusi ne vienu jo, Masiulio, suprojektuotu pastatu. E. Masiulis taip pat yra Lithuanian Plaza, Beverly Shores, sumanytojas ir

joje Lietuvos Laisvės paminklo statybos planuotojas bei judintojas.

Kaip architektas E. Masiulis, be privačios praktikos, dirba konsultantu architektūros firmos Shaver & Co. of Salina Kansas. Dar viena sritis, kurioje stipriai reiškiasi arch. E. Masiulis -- mokyklų statyba, jos projektavimas. Vienas didžiausių jo pastarojo meto įvykdytų projektų -- mokykla Lowell Ind., kurios statyba kainavusi \$4,500.00 ir kt.

Ši dienotvarkės dalis, atseit, galimybė susipažinti su LTN projektu bei išgirsti jo autoriaus -architekto paaiškinimus ir atsakymus į paklausimus, pastabas, masina kiekvieną lietuvi dalyvauti LTN narių susirinkime! Laukiamas ir Tamsta.

KIEKVIENAS NARYS PASIKVIEČIA SVEČIĄ

LTN savo organizaciniame laikotarpyje jau yra praėję kelis tarpus. Pirmasis. Kada LTN steigėjai adresavosi į vi suomenę, kviesdami pavienius lietuvius ir jų organizacijas įsijungti į LTN narius. Antrasis tarpsnis. Kai buvo sudaryta prie LTN valdybos tartininkų ratelis. Kiekvienas šio ratelio narys yra gavęs, o jį išpildęs, su tartininkų ratelio vadovu sudaro naują sąrašą, asmenų, su kuriais jis išsipareigoja susišinoti ir pakviesti bei įrašyti juos į LTN narius. Šie tartininkai rodo daug pastangų, norėdami kalbamą uždavinį reikiama atlikti. Tačiau pilkoji kasdienybė aiškiai sako, kad to dar neužtenka...

Todėl šimetinio narių metinio susirinkimo proga šiuo akinamas į LTN organizacinę talką kiekvienas LTN narys. Uždavinys ne iš didžiųjų, bet jeigu kiekvienas jį įvykdytų, mūsų visuomenės nuovoka apie LTN užmojus žymiai padidėtų. Todėl priimkime šiu-

ki, kad kiekvienas LTN narys pakviečia bent po vieną asmenį -- svečią į šimetinį narių susirinkimą ir jo vakarienę. Kiekvienas atvykęs į susirinkimą turės retą progą iš pirmųjų šaltinių ir vadovaujančių asmenų, patirti apie LTN uždavinius, viso to užmojo nūdienę padėtį bei artimiausius planus. Neabejotina, LTN svečiai galės pareikšti savo pastabas ir sumanymus. Be to, kiekvienas dalyvis turės malonų socialų vakarą su kultūrine programa, kurią atliks aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė, o Balys Pakštas su savo orkestru atliks lietuviškų melodijų pyne.

Tad, mieli lietuviai, iki malonaus susitikimo LTN metiniame susirinkime ir vakarieneje!

(inf.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

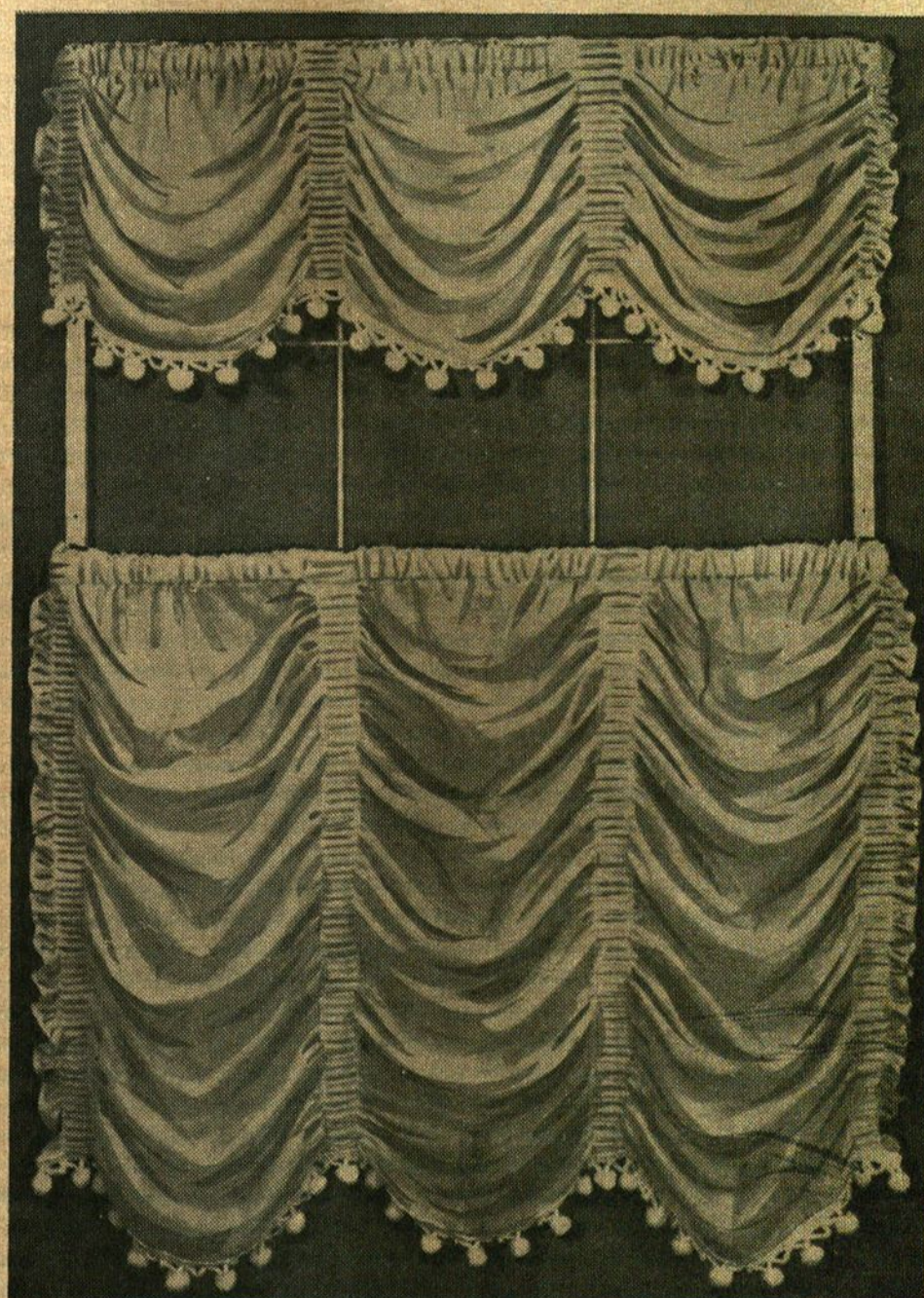
**foto
V. MAŽELIS**

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
 - portretūra
 - meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
- 422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

KRAUTUVĖS VALANDOS MIESTE NUO 10 VAL. RYTO IKI 5:45 V. V. SKYRIUOSE IKI 9:30. MES DUODAME IR KEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S BUDGET STORES DOWNSTAIRS

Neprosijamos Fortrel & Avril Austriškos užuolaidos

2 \$5
užuolaidos

Volanai \$2 kiekvienas

Tikro senosios Austrijos charakterio neprosijamos užuolaidos. Gyva medžiaga iš Fortrel polyester, Avril medvilnės. 36" ilgio. Pasirinkite geltono, žalsvos, rausvos ar melono spalvos. May's Budget krautuvėje užuolaidų skyriuje mieste, Heights, Parma, Great Northern, Sheffield.

ENJOY SATURDAY BANKING AT Society NATIONAL BANK

Jūsų apylinkės Society National Banko skyriai atidaryti šeštadieniais nuo 9:30 v. ryto iki 12:30 v. p. p. Skyriai atliks šeštadieniais visas bankines operacijas kaip ir kitomis savaitės dienomis. Džiaukitės šeštadienio banko patarnavimais. Atidarykit sąskaitą šiandien per Clevelando bankų lyderį Society National Bank.

**APYLINKĖS SKYRIAI ATIDARYTI ŠEŠTADIENIAIS
9:30 V. RYTO IKI 12:30 V. P. P.**

(There will be no change in the office hours of our downtown offices at 1001 Euclid Avenue and 127 Public Square)

Member F.D.I.C.

Deposits Insured To \$20,000

VANDENS TERŠIMAS

Jungtinių Amerikos Valstybių ežerų ir upių vandens kokybė kas metai vis blogėja. Pavyzdžiui, šiais metais buvo nustatyta, kad Erie ežero vanduo turi savyje iš tirpusio sunkaus metalo, gyvsidabriu vadinamo. Gyvsidabris yra labai nuodingas elementas žmogaus organizmui, sukeliantis inkstų ir virškinimo trakto susirgimus, nuo kurių žmogus miršta.

Prieš keliolika metų Japonijoje staiga mirė daug žmonių, valgusių žuvis, pagautas iš užkrėsto gyvsidabriu ežero. Tyrimai parodė, kad tos žuvis savo kūne turėjo apie 10-25 milijonines dalis gyvsidabrio. (Milijoninė dalis t.y. santykiš gyvsidabrio kiekio su žuvies kūno svoriu). Sunku nustatyti, koks yra mažiausias gyvsidabrio kiekis nuo kurio žmogus gauna apsinuodijimo reiškinius. Sveikatos departamento nuostatai sako, kad žuvis, turinčios šio elemento mažiau negu 1/2 milijoninės dalies, yra leidžiamos valgyti. Erie ežero žuvis jo turi didesnę koncentraciją, todėl jų gaudymas valgymo tikslams buvo uždraustas.

Gyvsidabris į žuvis kūną patenka su jos maistu. Nežiūrint, kad vandenyje jo yra mažiekiečiai, bet žuvis organizme jis akumuliuojasi ir pasiekia žmogui nuodingą koncentraciją. Gyvsidabrio junginiai į Erie ežerą pateko iš dviejų fabričių. Vienas jų yra Michigane ir jis savo srutas leidžia į Detroito upę; kitas yra Kanadoje ir jo srutos nuteka į St. Clair upę. Šių upių vandenys suteka į Erie ežerą. Tolimesni tyrimai parodė, kad tie du fabrikai kas dieną paleidžia apie 250 svarų gyvsidabrio junginių į minėtas upes. Vienas jų tą daro jau 20 metų. Taigi, per dvidešimt metų į Erie ežerą nutekėjo daugiau negu pusantro milijono

DR. D. DEGESYS

svarų gyvsidabrio. Turint galvoje, kad gyvsidabrio svaras kainuoja aštuoniolika dolerių, tai gi, ekonomiškai galvojant toks jo išmetimas neša nuostolį patiems fabrikams.

Vandens teršimą gyvsidabriu sustabdžius, jo kiekis Erie ežero vandenyje pradėtų mažėti, nes šio ežero vanduo visą laiką keičiasi ir visiškai pasikeičia per penkis metus. Erie ežeras nėra gilus ir todėl jo vandens keitimasis vyksta palyginti greitai. Gilaus ežero, kaip Michigano, vandeniui pasikeisti užtruktų apie tūkstantis metų.

Amerikos žemyno ežerų ir upių vandenyje randami didokiekiečiai ir kitokių cheminių medžiagų bei įvairių srutų, paten-

kančių į ežerus bei upes per miestų kanalizacijos vamzdžius. Kai kurios jų nėra nuodingos, bet jos prisideda prie vandens teršimo. Viena tokių medžiagų tai fosfatai. Į jų sudėtį įeina fosforas. Jis yra vienas iš elementų, reikalingas gyvos celės augimui. Ūkininkai jį dideliais kiekiais vartoja laukams tręsti. Kai kurie fosforo junginiai, fosfatai, turi ir kitas savybes, būtent, jų skiediniai vandenyje labai gerai pašalina įvairius purvus, riebalus, bei kitus nešvarumus ne tik iš drabužių, bet ir nuo indų. Dėl šių savybių fosfatai yra labai plačiai vartojami namų ruošoje, balintinių skalbimui ir indų plovimui. Be to, jie dar vartojami ir automobiliams plauti. Dideli kiekiai fosfato su lietaus

vandeniu iš laukų nuteka į upes bei ežerus. Fosforas, ištirpęs upės ar ežero vandenyje, pasidaro geras maistas bakterijoms bei gera trąša vandens augalams, ypač algoms. Algės augdamos dideliais kiekiais vandenyje, sunaudoja jame esantį deguonį, todėl žuvis, kurios reikalauja daugiau deguonies, pirmos išnyksta iš tokių ežerų ir upių. Vietoj geros kokybės žuvų, vandenyje pradeda veisti prastos kokybės žuvis, o vėliau ir tos pranyksta ir jų vietoj atsiranda įvairios kirmėlės bei dielės. Toks procesas yra vadinamas "ežero senėjimu".

Ežero senėjimas vyksta gamtoje natūraliu būdu, bet jo eiga yra lėta, gi fosfatų įtakoje ji labai pagreitėja.

Mokslininkai mano, kad Erie ežeras nuo 1920 metų paseno 15 tūkstančių metų. Kyla klausimas, kaip tokio ežero senėjimą sustabdyti? Visų pirma reikia sustabdyti srutų tekėjimą į upes ir ežerus. Antra, išimti fosforo junginius iš visų plovimo skiedinių bei miltelių. Trečia, pakeisti fosforines laukams tręsti trąšas kitokiais junginiais. Taigi, kaip matome, problema nėra neišsprendžiama, tik reikia gerų norų.

CHICAGO

• ALTS-gos Chicagos skyrius balandžio 11 d. Dariaus-Girėno salėje turėjo nuotaikingą Pavasario balių. Svečių prisirinko pilnoka salė. Meninę programą labai gyvai atliko Jūratė Tautvilaitė. Pilnai užtenka tokių neilgų bet įspūdingų programų. Korp!Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas Algio Modesto linksmo svečius. Salė didoka ir erdvi, tai labiau šokių mėgėjai galėjo gerokai pasižvalgyti. Svečiai buvo pavaišinti skausmaus ponio paruoštu maistu. Minėjimas užsimaištas.

• Korp!Neo-Lithuania Vyr. Valdyba balandžio

Nijolės Vedegytės-Palubinskienės medžio raiznis "Mergaitė su paukščiais", kuris su kitais jos kūrinių bus išstatytas gegužės 2-3 d. ruošiamoje parodoje Toronte. Prisikėlimo parapijos parodų salėje.

12 d. McKay salėje su-ruošė akademiją paminėjimui šimto metų nuo garbės nario kan. T. Vaižganto gimtadienio. Kalbėjo prof. Augustina-vičienė, Draugo dienraščio redaktorius kun. Garša ir iš Kanados dr. A. Ramūnas. Publika galėjo būti ir daugiau. Keistoka, kad tokio buvusio žymaus veikėjo ir didžiojo tautos patrioto, bažnyčios atstovo, kaip kan. Vaižganto pagerbime tesimatė tik du kunigai -- paskaitininkas kun. Garša ir žurn. J. Prunskis. Kur kiti? Minėjimas vyko beveik prie Marquette Parko parapijos klebonijos durų -- nei vieno. Kan. J. Tumas-Vaižgantas nebuvo anas kun. Strazdelis, ku-

rio nemėgo nei dvasiški-ja, nei klebonija.

• ALT S-gos Chicagos skyriaus valdyba š.m. balandžio 15 d. savo posėdyje tarp visos eilės klausimų, svarstė ir paskyrė a.a. Balučio paminklo statybai paremti \$25. ALT Chicagos skyriui -- \$20. Taip pat numatė atstatinamą sumą Tautinių Namų statybai paremti. Nutarta gegužės 17 d. sušaukti metinį skyriaus narių susirinkimą. (jj)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (2)

DVI DIDŽIOSIOS KLAIDOS...

Kaarlo Tuomi buvo gimęs Jungtinėse Valstybėse, bet nuo pat vaikystės laikų jam komunizmo daigus įskiepijo evangelistas ir kartu jo patėvis, suomis. 1933 metais, kada jis buvo šešiolikmetis berniukas, visa šeima iš Michigano persikėlė į Rusiją ir priėmė sovietų pilietybę. Po ketverių metų, per Stalino valymus, vieną naktį į jų namus atėjo saugumiečiai ir patėvį išsivedė. Jis niekada nebegrižo.

Kad išlaikytų savo motiną ir seserį, Tuomi dirbo miškuose medkirčiu, kol 1939 metais jį mobilizavo kariuomenė. Keleris metus jis dalyvavo pačiose karštosiose kautynėse, bet 1946 metais buvo paleistas į atsargą. Iš viso pėstininkų batalijono per tą laiką gyvi buvo išlikę tik du žmonės, vienas jų Kaarlo Tuomi. Grižęs sesers neberado -- ji dingo karo sąmyšy. Motina pasimirė oficialiai "nuo širdies negalavimų", iš tikrųjų nuo bado. Visa, ką jis dabar turėjo, susidėjo iš nešvarios kareiviškos uniformos, sulopyto palto, poros vokiškų batų, rankšluosčių ir apatinių skalbinių, telpančių kuprinėje, ir atsargon paleidžiant išmokėto atlyginimo, prilygstančio dvidešimt dolerių.

Norėdamas tapti anglų kalbos mokytoju, Tuomi įstojo į mokytojų institutą Kirovo mieste, esančiame miškais apaugusioje lygumoje, 475 mylios į šiaurės rytus nuo Maskvos. Mokėdamas nedidutę

nuomą, jis dalijosi penkiolikos pėdų ilgio ir septyniolikos pėdų pločio kambarį su ten gyvenančia našle ir dviem jos dukrom. Kambarioje buvo virimo krosnis, atskiros virtuvės ar vonios jie neturėjo. Už lango baisiai dvokė atmatų dėžė, kurioje šeimininkavo žiurkės, kačiukų didumo.

Rudenį Tuomi ir našlės vyresnioji dukra Nina sutarė tuoktis, ne tiek iš meilės, kiek iš draugystės ir patogumo. Susituokė jie vieną dieną pietų pertraukos metu, o pirmąją naktį praleido tame pat kambaryje, kur už keletos pėdų miegojo motina-uošvė ir kita jos dukra. Gaudama menką atlyginimą, Nina dirbo pardavėja drabužių parduvėje. Tuomi skaldė malkas, o baigęs pamokas pristatydavo duoną valstybinei arbatinei Nr. 3. Jo uždėtis prilygdavo 50 dolerių mėnesiui, plius maitas, todėl didžiulį savo kortelių atiduodavo moterims. Bet vis dėlto maisto labai dažnai trūkdavo ir tai privertė Tuomi padaryti jo pirmąją dviejų didžiųjų klaidų, kurios iš pagrindų pakeitė jo gyvenimą.

1947 m. gruodžio pabaigoje Tuomi tempė rogu-tes, prikrautas duonos kepalų, per sniegą į arbatinę. Pastebėjęs, kad dėžė atrodė sunkesnė kaip paprastai, jis pradėję ją. Šviežių prancūziškų bulkių kvapas veržėsi iš po dangčio, kada jis skaičiavo bulkių skardines. Skaičiavo susigrįždamas. Nebeliko abejonės, kepykla idėjo vieną skardinę su šimtu bulkių perdaug. Jeigu jis jas pasiims ir tatai paaiškės, už valstybės turto vogimą gaus dešimt metų kalėjimo. Bet kas tai išaiškins?

Beveik dvidešimčiai susikuprinęs, jis pratempė rogu-tes pro vietinę KGB įstaigą, niekam nieko gera nežadančią ir išsikūrusią pastatą, kuris pagal spalvą buvo vadinamas pilkuoju namu. Akimirkai sudrebėjo, bet greit užbėgo į savo namus.

-- Dieve mano, -- sušuko Nina, pamačiusi jį kambarioje su skardine bulkių. -- Iš kur gi jas gavai?

-- Nekvaršink galvos, -- atkirto jai Tuomi. -- Nupirk degtinės ir sviesto, kol aš grįšiu duoną arbatinai pristatę. Šią naktį pabaliavosi!

Savo antrąją klaidą Tuomi padarė tuojau pat žiemos metu. Kada malkų trūkumas grasino uždaryti arbatinę, jos vedėjas susitarė su naktiniu sargu iš valstybinio sandėlio pasivogti kuro visai žiemai. Jis prikalbino Tuomi pasiskolinti sunkvežimį iš draugo, dirbančio valstybiniame garaže, malkoms parsigabenti, o atlygindamas už pagalbą leido pusę sunkvežimio malkų pasiimti pačiam. Tuos abu atvežus Tuomi užmiršo iki 1949 m. gruodžio 8 dienos. Tą naktį jis grįžo namo po darbo arbatinėje, kada prie jo priėjo vyras, elektrine lempute apšvietė KGB kortelę savo rankoje ir tarė:

-- Eik su manim.

KGB būstinėje Tuomi pateko į patalpą, esančią rūsyje, šykščiai apšviestą vienos lemputės, pakabintos palubėje ant vielos. Už medinio stalo sėdėjo KGB majoras Serafim Aleksejevič, storokas vyras su neproporcingai didele galva ir šaltomis, mėlynomis akimis. Greta jo, vargiai pastebimos, sėdėjo dvi paniūruisos žmogystos, civiliai apsirengusios.

-- Sėskis, vagie, ir pasiaiškink, kodėl pasidarei liaudies priešu? -- sušuko majoras.

-- Aš nesuprantu, -- atsakė Tuomi.

-- Bauriai nusikaltai socializmo tarnybai, -- paaikino Serafimas. -- Esi kaltas už kenkimą valstybei ir dėl to turi būti nubaustas.

Tą naktį KGB buvo areštavusi naktinį sargą už kitą nusikaltimą ir iš jo išspaudė prisipažinimą, kad

(Nukelta į 6 psl.)

Clevelando birutininkės su svečiais metiniame susirinkime.

V. Bacevičiaus nuotrauka

BIRUTIEČIŲ SUSIRINKIMAS CLEVELANDE

Š.m. balandžio mėn. 12 d. p.p. Liongino ir Apolonijos Leknickų bute įvyko L.D.K. Birutės D-jos metinis susirinkimas, dalyvaujant nemažam skaičiui narių ir svečių. Svečiai su šeiminku linksmai šnekučiavo atskirame kambaryje kol birutininkės užbaigė savo susirinkimą.

Draugijos pirmininkę Veronika Nagevičienė, atidarydama metinį susirinkimą, pirmininkauoti pakvietė Gražiną Natkevičienę, sekretoriauti Jadvygą Budrienę, patiekdama susirinkimo darbotvarkę ir senos Valdybos atsistatydinimą. Buv. pirmininkė V. Nagevičienė perskaitė nuveiktų darbų kruopščiai paruoštą apyskaitą, o A. Leknickienė patiekė Re-

vizijos Komisijos aktą. Buvo iškelta keletas D-jai svarbių reikalų, kuriuos išsamiai referavo I. Jonaitienė. Po to vyko naujos Valdybos rinkimai. Išrinktos į naują Valdybą šios birutininkės: pirm. Veronika Nagevičienė, vicepirm. Izabelė Jonaitienė, kultūros vadovė -- Ona Mikulskienė, sekretorė -- Stefanija Stasienė, kasinininkė -- Melita Apanienė. Revizijos komisijoje pasiliko tos pačios: Stefanija Garlauskienė, Ona Pautienienė ir Apolonija Leknickienė.

Susirinkimas baigtas dvybos tradicine daina Lietuva brangi. Po to, visi svečiai buvo pakviesti pasiklausti rašytojos Aurelijos Balašaitienės paskaitos apie šių dienų jau-

nimą ir jų problemas. Talentinga kalbėtoja iškėlė dabartinio jaunimo problemas vaizdžiai nurodyma jų priežastis. Temos aktualumas, ypatingai perdavimo stilius išlaikė klausytojus neišblaškytus.

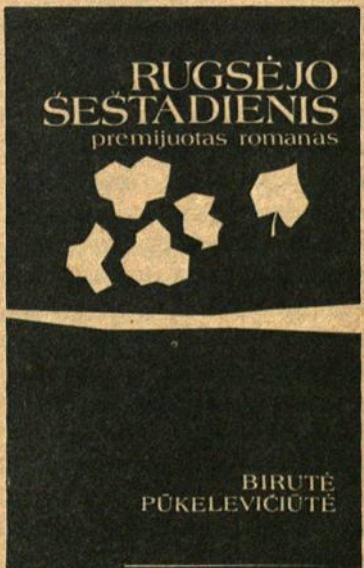
Po paskaitos sekė vaišės ir draugiški pasikalbėjimai.

Clevelando birutininkės dėkingos paskaitininkai A. Balašaitienei už įdomią paskaitą ir p. Leknickams už skanias vaišes ir jaukią patalpą bei malonią progą praleisti sekmadienio popietę. (d)

**KNYGOS
GAUNAMOS
DIRVOJE**

• **LITHUANIA 700 YEARS.** Redagavo dr. A. Gerutis. Anglų kalboje. 476 psl. didelio formato. Išleido Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Kaina \$12.00.

• **Birutė Pūkelevičiūtė. RUGSĖJO ŠESTADIENIS.** Draugo premijuotas romanas. Kaina \$5.00. Gaunamas Dirvoje.

• **RIMAI IR NERIMAI. Vaizgantas.** Išleido Chicago Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Redagavo

Domas Velička. Knygos mecenatas ALT S-gos Cicerio skyrius. Kaina 2 dol.

• **REZISTENCIJA.** R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

• **DIALOGAS SU LIETUVIAIS.** Bronys Raila. Akimirksnių kronika 560 psl. Išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Kaina \$7.00.

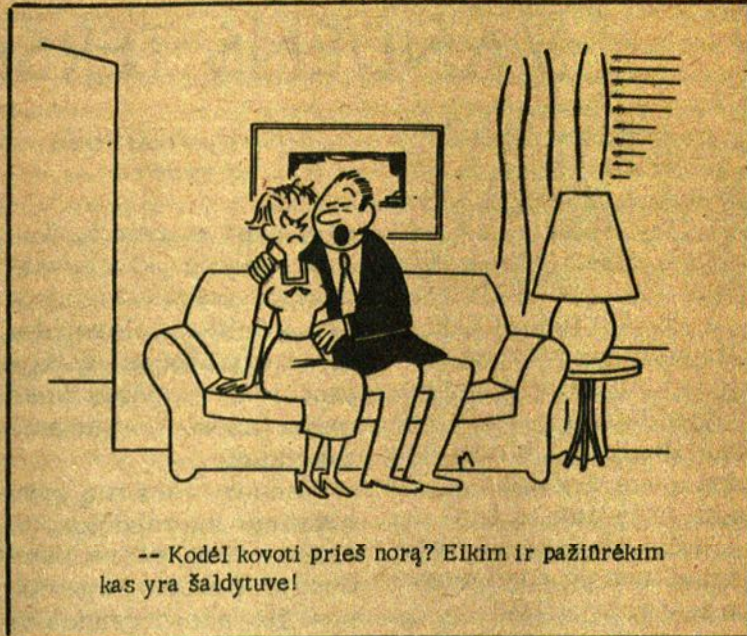
• **POEZIJOS PILNATIS.** Bernardas Brazdžionis. Eilėraščių rinktinė. Iliustracijos A. Dociaus. 592 psl. didelio formato. Kaina \$10.00.

• **TĖVIŠKĖLĖ AŠ REGIU.** Prano Imsrio parašyti eilėraščiai jauniems skaitytojams. Iliustravo Aida Vektarytė. 40 puslapių. Kaina \$1.00.

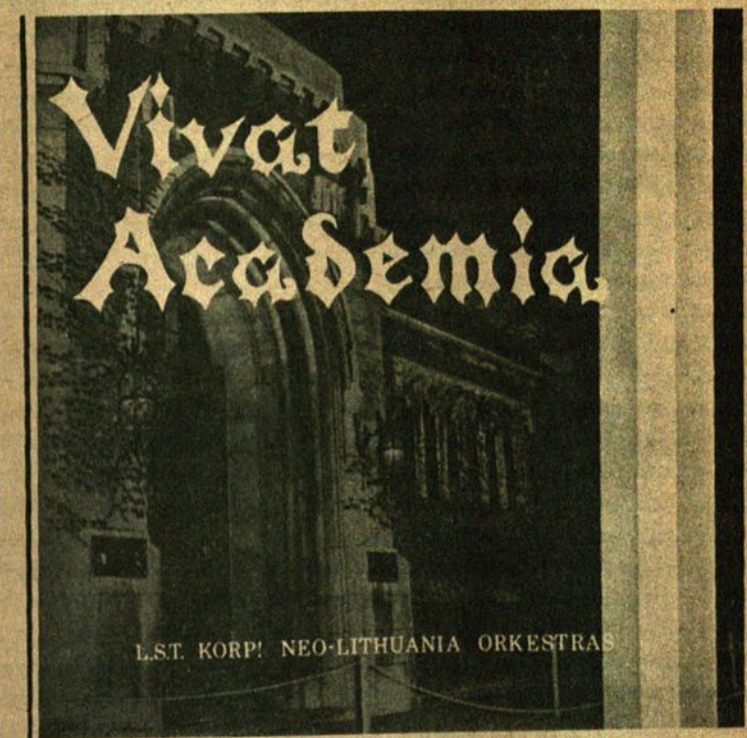
• **Aloyzas Baronas, DIE NA PRIE EZERO.** Piešiniai Nijolės Vedegytės-Palubinskienės. Išleido Terra (3237 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629). Knyga didelio formato, kietai įrišta, spalvotomis iliustracijomis, 40 psl., kaina 3 dol.

• **MEILĖ DVIDEŠIMTAME AMŽIUJE.** P. Madelkis. Išleido Lietuviškosios knygų klubas. Viršelis Pauliaus Jurkaus. Knyga 273 psl., kaina \$5.00.

-- Kodėl kovoti prieš norą? Elkim ir pažiūrėkim kas yra šaldytuve!

STUDENTAI DAINUOJA

Lietuvis jau dainuoja nuo pat jaunų dienų. Ir ta meilė dainai riša mus visus. Albumas "Vivat Academia", jaunimo įgrotas ir įdainuotas, šokių muzika linksmina visus, o patriotiniais žodeliais primena Nemuno šalelę...

Tai graži Velykinė dovana jaunimui, o ir vyresniems puikus studento dienų prisiminimas. Albumo kaina \$8.50.

Plokštelės gaunamos pas platintojus:

Chicagoje:

Karvelio krautuvė, 2501 W. 71 St.
Gradinsko krautuvė, 2512 W. 47 St.
Brazdžionio krautuvė, 2646 W. 71 St.
Marquette Delicatessen, 2553 W. 71 St.
Feliksas Daukas, 7159 Maplewood Ave.
Endzelis, 3240 So. Halsted

Clevelande:

Dirvoje, 6907 Superior Ave.
Baltic Delicatessen, 677 E. 185 St.

Bostone:

Baltic Florist, 502 E. Broadway
Lendraitis Leonas, 450 E. 7 St.

New Yorke:

Jack Stukas, 1016 Schliefer Rd., Hillside, N. Y.
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.
Pašukonis Jonas, 86-22 98th St., Woodhaven, N. Y.
Galminas Jonas, 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

Detroit:

J. Gaizutis, 571 Grixdale
Sabalis Antanas, 32 Simpson Rd., Rochester, N. Y.

Los Angeles:

A. Skirius, 4366 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.

Toronte:

J. R. Simanavičius, 175 Parkside Dr.

Pirmoji plokštelė "Grogame Jums" gaunama pas B. Brazdžionį, 2646 W. 71 St., Chicagoje.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS

(Atkelta iš 5 psl.)

vogės malkas. Karininkui bedėstant nusikaltimo aplinkybes, Tuomi pajuto, kad baimė jį visiškai pavergia.

-- Mes panaudojome malkas, kad nereikėtų arbatinės uždaryti, -- bandė aiškintis. -- Ar tu neužsitarnavau pasigailėjimo? Aš buvau kare, dalyvavau kautynėse. Už narsumą mane apdovanojo ordinais. Nesu niekada kuo nors kitu nusikaltęs.

Pirštų galais barškindamas stalą, Serafinas neskubėdamas dėstė:

-- O kas atsitiko su prancūziškomis bulkutėmis? Papasakok mums, kaip tu pavogei šimtą bulkučių ir lyg ta kiaulė jas suėdė, kada tavo draugai vaikščiojo pusalkaniai. Matai! Tu ne tik vagi, bet ir meluoji.

Tuomi nutirpo ir pajuto, kad nebėra mažiausios vilties išsisukti.

-- Visa, ką aš galėčiau pasakyti, yra tas, kad aš apgailestauju, -- jis pratarė visiškai nusiminęs. KGB majoras paniekinančiai susiraukė. Vienai kitai minutei tylos praslinkus, prašneko viena greita mojos sėdėjusi žmogysta:

-- Baisiai nukentės tavo šeima, kai tu sėdėsi kalėjime. Kokia gėda. Man rodos, kad turėtų būti kokia nors geresnė išeitis.

-- Atkutęs Tumi tuojau pat paklausė:

-- Kokią išeitį jūs turite galvoje?

-- Ar negana, jeigu tau pasakysiu, jog mes turime be galo daug visokio darbo, ir tu sutinki mums padėti, -- atsakė žmogysta.

Serafinas parodė antroje pusėje stalo padėtą popieriaus lakštą ir plunksną, tuojau pat įsakė: -- Pasirašyk!

Tuomi klusniai pasirašė priesaiką, išpareigodamas amžinai laikyti paslaptį ir stropiai vykdyti visus KGB įsakymus. Po to majoras jam padavė popieriaus skiautėlę, kurioje buvo užrašytas adresas, ir pridėjo:

-- Čia nurodytoje vietoje lauksi manęs po savaitės lygiai devintą valandą vakaro.

Tai buvo klasiškas KGB agento užverbavimas. Kaip po daugelio metų Tuomi sužinojo, KGB tyčia įkišo bulkutes ir sugundė jas pavogti. Po to jie kantriai laukė progos apkaltinti dėl kito dalyko, kad galėtų šantažuoti. Dabar jis jau buvo jų nuosavybė.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• ČIURLIONIO ANSAMBLIS gegužės 2 d. Clevelande ruošia 30 metų ansamblio veiklos sukaktį - akademiją.

Programoje:

1. Čiurlionio Ansamblio vad. muz. A. Mikulskio išpildys keletą dainų.
2. Čiurlionio naujos plokštelės pristatymas.
3. Čiurlionio ansamblio eksponatų parodėlė.

Akademija įvyks Čiurlionio ansamblio namuose, 10908 Magnolia Dr. Pradžia 7:30 v.v.

Po akademijos vaišės - pasilinksminimas.

Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

Valdyba

• JAMES V. STANTON, Clevelando miesto tarybos pirmininkas, kandidatuoja demokratų sąrašą į JAV kongresą iš 20-tojo Distrikto ir yra remiamas Cosmopolitan Democratic League of Cuyahoga County.

Ankstesniais metais lyga rėmė jo oponentą kongresmaną Michael A. Feighan, bet kaip sako Stanton rinkiminės kampanijos komiteto pirm. Marie Calandra, tūkstančiai balsuotojų, kurie balsavo už Feighaną, pasisuko į Stantoną.

James V. Stantonas pažįstamas ir lietuviams. Jis yra dalyvavęs lietuvių šventėse ir remia Lietuvos išlaisvinimo reikalą.

Stantonio programa baigti greičiau Vietnamo karą, išvystyti akciją prieš vandens ir oro teršimą, padidinti federalinę paramą sveikatos reikalams, kovoti su biurokratiškumu.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Mokinių choras ir kanklininkai su vadovais. Vidury stovi iš kairės: mokyklos vedėjas P. Balčiūnas, tėvų komiteto pirm. Miškinis, kanklininkų vadovė O. Mikulskienė ir choro vadovas muz. A. Mikulskis. J. Garlos nuotrauka

MOKINIŲ GABUMŲ DERLIUS

Idomiai pasirodė liutuanistinė Šv. Kazimiero mokykla savo mokinių koncerte vadinamos Naujosios parapijos salėje balandžio 19 d.

Mokyklos vedėjas P. Balčiūnas gyvais, maloniais žodžiais pasveikino svečius ir pranešė apie kai kuriuos programos eigos pakeitimus techniskam patogumui pasiekti.

Programą atliko kanklininkai -- solistė ir orkestras, choras, choras su kanklių orkestru, tautinių šokių grupės ir akrobatika. Viskas suskirstyta dviem dalimis, ne perkrauta ir ne per ilgą. Tiksliai tarp paskirų numerių kai kur pertraukėlės perilgos. Patarina rasti didesnio sklandumo, apgalvotų įstangų ir... drausmės (mokiniam naudingos).

Puiki solistė Danutė Bankaitytė kankliavo A. Mikulskio -- Lietuvišką rapsodiją Nr. 2. Tai naujas kūrinys, parašytas imantriai, turtingomis bei labai įvairuojančiomis raiškos priemonėmis, plačiais fantazijos

polėkiais, nesiribojant lengvomis frazėmis. Paaukuolės solistės kankliuota susikaupus, drąsiai žengiant sudėtingais atspalviais ir lyg besidžiaugiant intymiomis grožybėmis. Nors, de-

Detalė iš "Šoktinio" grupės šokių.

J. Garlos nuotrauka

ja, garsintuvas per daug sustiprino garsus ir kiek nustelbė savotišką kanklių tonų grožį.

Lituanistinės Vysk. M. Valančiaus mokyklos kanklių orkestras, O. Mikulskienės diriguojamas, pateikė J. Švedo -- Tris liaudies dainas

Ingrida ir Romas Andrusaičiai atlieka baletinį-akrobatinį šokį. J. Garlos nuotrauka

ir to paties J. Švedo -- Šeinių -- tautinį šokį. Pažanga didelė. Dalyvauja net 14 kanklių su dviem padidintomis, puošiančiomis muzikos pilnumą basiškais pagrindais. Jau išeita iš lengvos skalės, išvystyta platesnių mojų skambesiai. Bendra darna tikrai lepi.

Pagausėjęs sujungtas abiejų mokyklų choras, apie 60 dainininkų, A. Mikulskio vadovaujamas, dainavo: harm. A. Mikulskio -- "Ta mūsų seselė", harm. St. Šimkaus -- "Tu, mano motinėle ir harm. A. Mikulskio -- "Ten, už kluono, ežere ir su kanklių orkestru: F. Strolis, žodžiai K. Džiugo -- "Aš esu lietuvis, J. Naujalis, žodžiai Maironio -- "Lietuvos grožybė ir J. Gaidelio, žodžiai K. Barūno -- "Dainuojanti jaunystė. Lengvučiai kanklių akompanimentai -- A. Mikulskio. Tenka stebėtis, kiek pavyko išlavinti tą chorą per palyginti trumpą laiką. Deriniai įvairiais balsais, atspalvių ryškinimas, balsingumas bei išsižiojimas -- užtikrinti ir pagirtini (net mažųjų gražuolių), -- visuma labai glaudi. Turinys ir jopavidalas kartais net jaudino ne tik tėvus, bet ir visus žiūrovus. Kai ką teko bisuoti.

Visai kitokios nuotikos išpūdziai kilo iš Ingridos ir Romo Andrusaičių baletinio - akrobatinio adagio, šauniai bei stipriai paveikuso visą nuogaustaujančią salę. Ketvirtosios skyriaus mokiniai vikriai ir narsiai figūravo rizikingais šuoliais, net ir salto mortale. Išsilavinimas nepaprastas. Plota dažnai ir aistringai.

Šoktinio grupės, J. Kavalionaitės ir M. Leknicko vadovaujamos, jau nuteikė šventiškai. Šokta daug: Suktinis, Blez-

dingėlė-Suktinėlis, Mitkienė, Grandinė, Landytinis, Blezdinginis Jonkelis, Vėjo polka, Su batėlė, Kepurinė ir Aštuonytis. Akordeonistas -- Š. Stempužis. Ši kartą vieningumas beveik be priekaištų. Judesių, linksmumo, žingsnių žingsnelių, graikštumo, vaidybos ir lengvumo netrūko. Vienas kitas veidas be reikalo rimtas, vienas kitas bernelis truputį persunkus. Šokiai ir junginiai be abejonės lietuviški, o drabužiai verti nuodugnesnio nagrinėjimo.

Vadovai ir mokytojai apdovanoti gėlėmis. Tėvų komiteto pirmininkas V. Miškinis nuosirdžiai padėkojo visiems ir pakvietė vaišintis ir susidomėti loterija.

Per visą popietę tėvų komiteto nariai ir mokytojai -- aiškūs pasišventėliai -- kantriai plūso dirbo. Tėvai ir svečiai daug aukų įvairiomis rūšimis sudėjo. Mokyklos naudai, atrodo, bus stambaus pelno.

Publikos buvo apytikriai 300 asmenų. Ir ne visai aišku, ar daugiau buvo suaugusiųjų, ar vaikų. Lengva buvo pastebėti, kad tėvų širdyse tokia išskilmė klestės, kaip kilnus ir brangus džiaugsmas.

Vladas Braziulis

KOKIAS ATEITYJE STATYS BAŽNYČIAS?

Clevelande lankėsi architektas Alfonsas Macy iš San Diego, California. Jis dalyvavo balandžio 20 d. Clevelando John Carroll Universiteto rengtoje paskaitų apie bažnyčių architektūrą ateityje, senų bažnyčių

atnaujinimą, naujų statymą.

Alfonsas Macy, Clevelande gimęs ir išsilavinęs architektūros srityje, yra plačiai žinomas ir užsienyje.

Šiuo atsilankymu Alfonsas pasimatė su savo tėvu p. Macijausku ir dviem savo sesutėmis, Birute ir Albina. Jie augdami, savo jaunose dienose buvo veiklūs lietuvių jaunimo rateliuose. Dalyvavęs Šv. Kazimiero liutuanistinės mokyklos mokinių koncerte sekmadienį, Alfonsas gavo progą pamatyti dabartinės jauniosios kartos veiklą ir pirmą kartą matė lietuviškų kanklių koncertą ir naujuosius šokius.

(k)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMI NAMAI

6 kambarių mūrinis vienuokštis (ranch) ir dvigubas garažas. Eddy Rd. ir Bishop.

6 kambarių mūrinis 185 gatvės rajone. Parduo-da savininkas.

943-2588

Turret Lathe Operators
Engine Lathe Operators
All Around
Machine Operators
Bullard Operators
Immediate openings.
Second shift.

Saginaw Products Corp.

68 Williamson
Saginaw, Michigan
An Equal Opportunity Employer
(31-33)

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 7 1/2%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior -- (Near Rapid)
Telephone 681-8100

ĮNEŠKITE GYVYBINGUMĄ Į KONGRESĄ!

James V. Stanton

Išrinkit

JAMES V.

STANTON

DEMOKRATĄ

20TH DISTRIKTO KONGRESMANU

Remiamas COSMOPOLITAN DEMOCRATIC LEAGUE OF CUYAHOGA COUNTY

STANTON FOR CONGRESS COMMITTEE,
Marie Calandra (3312 Fulton Rd.) and
Mike Sweeney (4411 W. 185th St.) Co-Chairmen

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakuba

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

Cleveland, Ohio

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PASITARIMAS JAUNIMO KONGRESO REIKALU

Antro Laisvojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso reikalų pasitarimas įvyks š.m. gegužės 16-17 dienomis Ciurlionio ansamblio namuose, Clevelande.

Pakviesti dalyvauti jaunimo organizacijų atstovai, Kanados ir JAV LB Valdybų ir Jaunimo Sekcijų atstovai bei jaunimo laikraščių redaktoriai. Kitų kraštų lietuviai Jaunimo Kongreso reikalų paprašyti pasisakyti raštu, nes jiems dalyvavimas pasitarime dėl tolimų atstumų neįmanomas. Pasitarime bus pasisakoma dėl bendro Jaunimo Kongreso pobūdžio ir jo programos bei diskutuojama specifiniais jo surengimo klausimais: dėl vietovių bei datų, kultūrinių, sporto bei pramoginių parengimų vietos bei apimtys, stovyklavimo būdo ir stovyklų organizavimo detalių. Bus aptartos JK ruošti komisijos, jų sudėtis, paskirtis, atsakomybė bei sudarymo būdai ir mėginama jų branduolį tame pasitarime sudaryti.

Pakviestųjų organizacijų vadovybės yra paprašytos iš anksto pranešti dalyvių skaičių bei pasiūlymus dėl pasitarimo darbotvarkės projekto. Iki šiol gautas pranešimas iš Akademikų Skautų Sąjungos pirm. L. Griniaus, kad jų delegaciją sudaryti pavesta p. S. Gedgaudienei iš Clevelando. Akademinių Prošvaisčių red. A. Pakalniškis Jr. pažadėjo pats dalyvauti. Kanados Krašto LB pirm. dr. S. Čepas, žadėdamas atvykti rašo, kad Kanados jaunimo sekcijos pirm. G. Breichmanas sudarė pajėgią delegaciją iš lietuviškam gyvenime aktyviai besireiškiančio jaunimo.

Maloniai laukiame pasisakymų ne tik iš pakviestųjų organizacijų atstovų, bet ir iš visų lietuvių, kuriems rūpi mūsų jaunimo reikalai ir antrojo Jaunimo Kongreso pasisėkimas. Pasitarimo posėdžiai atviri. Pasisakymus raštu prašome siųsti PLB Valdybos vykd. vicep.dr. A. Butkaus adresu: 2370 Canterbury Rd. Cleveland, Ohio 44118.

Pasitarimą kviečia ir jo darbotvarkės pravedimu rūpinasi PLB Valdybos igalioji nariai. Pasitarimą globoja LB Ohio Apygardos Jaunimo Sekcija ir I ir II LB Apylinkių Valdybos.

A. Butkus, PLB
Vykd. vicepirm.

VASARVIETEI IESKOMI TARNAUTOJAI

Cape Cod lietuvių vasarvietei vasaros sezonui ieškoma: 2 mergaitės padavinėti į stalą ir tvarkyti kambarius ir 2 moterys — virtuvės darbams.

Dėl sąlygų kreiptis raštu: Marija Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124.

LONG BEACH

MOTINOS DIENA

Long Beach Lietuvių Klubas rengia motinos dienos minėjimą gegužės 2 d. 6 v.v., šeštadienį, gražioje Morgan Hall, 835 Locust Ave., Long Beach, Calif. Ta proga kalbą pasakys dr. Jonas Kregždė. Meninę programą atliks dainininkai: Ona Deveikienė, Daila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas, akordeonu juos palydės Algis Kazakevičius. Vaikai padėklausos mamytėms, pagros smuiku ir paskambins pianinu.

Šokiams gros orkest-

"Piršlybos šapnagiuos" repeticijos metu. Vaidintojai: B. Kutkutė, E. Zubrickienė, A. Tautkevičiūtė, A. Smalinskaitė, R. Selenis, A. Paškus, L. Mikulionis, K. Karvelis, K. Balys, L. Tautkevičiūtė ir muz., S. Šližys.

'PIRŠLYBOS ŠAPNAGIUOS' DETROITO SCENOJE

Detroito meninės pajėgos stato gegužės 16 d. 8 v.v. Crestwood High School auditorijoje, muzikinį veikalą "Piršlybos šapnagiuos". Autorius Viktoras Kaleckas. Režisierius Justas Pusdešris. Šokių atlieka Galinos Gobienės vadovaujamas Šilainės ansamblis, muziką išpildo Stasio Šližio diriguojamas Jaunimo choras. Veikalo pobūdis muzikinė komedija iš Aukštaitijos linkmos ir šviesios kaimo buities. Laikas netolima praeitis. Daug masinių

scenų. Vienoje bus net 90 veikėjų.

Veikalo sąstate dalyvauja: Karolis Balys, Elena Zubrickienė, — Aldona Tautkevičiūtė, Antanas Paškus, Aida Smalinskaitė, Kastytis Karvelis, Linas Mikulionis, Robertas Selenis, Birutė Kutkutė, Birutė Kvietytė, Laimutė Tautkevičiūtė.

Šviesų efektus tvarko Algirdas Plečkaitis. Dekoracijos Justo Pusdešrio, talkininkaujant Mykolui Abariui.

Rengėjai tikisi detroi-

tiečių pritarimo jų pasitangoms ir gausaus atsilankymo spektaklyje.

(sš)

Rež. Justas Pusdešris prie "Piršlybos šapnagiuos" veikalo dekoracijų modelio.

ras. Veiks bufetas.

Bus lietuviški skanūs pietūs. Pietų laike patarnaus vyrai pagerbdami motinas — moteris.

GRANDINĖLĖS RĖMĖJAI

Pirmą kartą istorijoje JAV lietuvių šokėjų grupė birželio 15 d., 1970 m. išskrenda koncertinėn kelionėn į P. Ameriką. Pirmasis sustojimas Medellin, Colombia. Prie šios Clevelando šokėjų išvykos konkrečia pinigine parama jau prisidėjo:

200,00 dol. — Maironio Parkas, Worcester;

100,00 dol. — Clevelando L. V. Sąjunga Ramovė, Philadelphia ALB-nė, ALIAS Bostono Skyrius, Mr. P. Fritche, J. Žilinskas, V. Bilūnas — visi iš Clevelando.

80,00 dol. — A. Vaitonienė, Toronto;

75,00 dol. — Baltimorės LB-nė.

50,00 dol. — Worcester ALB-nė, V. Balčiūnas, Rev. Thompson, A. Buknis, E. Lenkauskas, M.D., J. Švarcas, J. Žygas — visi iš Clevelando, J. Tomašauskas — Worcester, Parama Food & Liquors, Thornton Ind, Center, Julija Bičiūnienė, Kunigaikštienės Birutės Karių Šeimų Moterų Draugija — visi iš Chicago;

40,00 dol. — J. Garla, Cleveland;

30,00 dol. — V. K. Kamaitis, Milbury, Ma., J. Kriaučiūnas, M.D., Toledo;

25,00 dol. — Washington, D. C. ALB-nė, J.G. Byla, M.D., Evergreen Park, Ill., A. Razma, Joliet, Ill., dr. J. Maurukas, Elyria, O., Laucis, A.M.D. Mount Olive, Ill., A. Papievis, W. Hartford; SLA 14 kuopa, Mrs. D.D. Burdett, Mrs. W. T. Burdett, A.L. Čepulis, M.D., D. Degesys, M.D., V. Galinis, K.S. Karpis, J. Krištolai-

tis, V. Nasvytis, V. Šenbergas, E. Šilgalis — visi iš Clevelando; F.V. Kaunas, M.D., St. Biežis, M.D., Baltijos Klubas — visi iš Chicago;

20,00 dol. — New Haven ALB-nė, Toronto Stud. Atelitininkų d-vė, J. Andriūšis, New York, V. Katarskis, Rev., Vandalia, Ont., R. Sidrys, Streater, Ill., M. Miščikienė, N. Miami, H. Brazaitis, M.D., Z. Gobis, A. Miliauskas, M.D., R. ir G. Pauliukonis, M.D., — visi iš Clevelando, A. Skrebūnas, Toronto;

Grandinėlės rėmėjų sąrašas diena iš dienos auga. Grupę jau parėmė virš 250 asmenų sudėdami virš 3500,00 dol. Grandinėlė dėkoja visiems aukotojams. Tikima, kad ir mažesnės aukos drauge su didesnėmis daug prisidės prie pirmosios šokėjų P. Amerikos išvykos gerensnio, tikslesnio atlikimo.

Rėmėjų sąrašas bus tęsiamas ir toliau.

Šiuo metu Grandinėlė, kuri savo jėgomis, ryžtu, darbu, praikau apkeliavo su šokių spektakliais visas žymiausias lietuvių kolonijas, ir toliau dirba, kreipdama visą savo energiją Colombijos programai, kuri bus sudaryta iš Clevelando, New Yorko, Detroito koncertuose atliktų šokių.

(Sk.)

M A L E

JOURNEYMEN GENERAL MOTORS PARTS DIV.

NEEDS
PIPEFITTER
MILLWRIGHT
ELECTRICIAN

5140 Riopelle
Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer (31-33)

Jūs džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIŲ ČEKIŲ

Mes siųsime Jums čekį sekančią mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIŲ.

Skambinkit ar atėjkit pilnom smulkmenom nemokamo pataravimo!

State Savings

AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

WANTED AT ONCE

ELECTRICIANS

We have an immediate opening for General Maintenance Men with 8 years experience in skilled trades classification, affording a good knowledge of electricity, electronics, hydraulics, good wages and fringe benefits, apply at the Employment Office Monday thru Friday 8 to 12 and 1 to 5.

UNIVERSAL DIE CAST DIVISION

232 MONROE STREET
SALINE, MICHIGAN
(313) 429-9411

An Equal Opportunity Employer

(28-31)

CARBIDE GRINDERS

High level production people needed. 3 years shop experience and references required.

EXCELLENT WAGE OPPORTUNITY

LIBERAL FRINGE BENEFITS INCLUDE:

- 7 PAID HOLIDAYS
- INSURANCE/MAJOR MEDICAL
- HIGHER STARTING RATE
- PAID VACATION
- PENSION
- MERIT INCREASES
- PARKING

APPLY:

MASTER CARBIDE CO.

13930 STANSBURY DETROIT, MICH.
(Nr. Grand River-Schoolcraft)

(28-34)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KNYGA, APIE KURIĄ VISI KALBA...

AR TURITE?

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija"
Kaina 6 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

.....
(namo numeris ir gatvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

Mielus mūsų prietelius ALEKSĄ,

KAZĮ, BRONIŲ ir jų šeimą, jų

motinai-močiūtei

ONAI SILIŪNIENEI

Lietuvoje mirus, užjaučiame ir skaus-

mu dalinamės

Valiukėnai, Chicagoje

A. A.

TERESEI MITKIENEI

mirus, jos vyrą kapitoną JURGĮ MITKŲ ir dukteris ALDONĄ STAŠAITIENĘ ir GRAŽINĄ PETRULIENĘ, bei jų šeimą, nuoširdžiai užjaučia

Lili ir Vladas Bložės